

Peter Hemmersbach er klar for sitt tiende OL. Lederen for Norges laboratorium for doping-analyse er på plass i Vancouver som medlem av IOC Medical Commission Games Group.

„ Vi får ikke et mer rettferdig OL før flest mulig land og forbund har etablert et anti-dopingarbeid som fungerer 365 dager i året „

1. Hva er din rolle i Vancouver?

- I Games Group er vi blant andre fire laboratorieeksperter som danner et bindeledd mellom OL-laboratoriet og IOC. Den viktigste oppgaven er å kontrollere/evaluere resultatene som kommer fra OL-laboratoriet og som skal følges opp av IOC.

2. Hva slags forventninger/forhåpninger har du til OL?

- Jeg vet at WADA-laboratoriet i Montreal/Canada som midlertidig er flyttet til Vancouver, er utstyrt med state-of-the-art instrumentering. Jeg er ikke i tvil om at de nyeste analysemetodene anvendes.

des. Imidlertid kan de beste analysene bare avsløre doping når prøvene er tatt til riktig tidspunkt. Derfor håper jeg at opplegget for dopingkontrollene i hele den «Olympiske perioden» fra 4. – 28. februar, spesielt utenfor konkurransene, blir optimalt koordinert og effektiv.

3. Hvordan vil du beskrive forskjellen på det antidopingarbeidet du opplevde under OL i Albertville i 1992, sammenlignet med det du opplever i dag?

- Sammenlignet med Albertville eller Lillehammer er det store forskjeller i måten OL-dopingkontroll utføres i dag. Det ble bare tatt dopingprøver i direkte tilknytning til konkurransen. Det fantes ikke noen regel som tillot en oppbevaring av prøvene i

inntil åtte år og med muligheten til å gjennomføre nye analyser. I dag er det mulig å teste de olympiske utøverne i hele perioden over hele verden, noe som bidrar til en mye bedre kontroll under lekene.

4. Det har vært stort fokus på blodprofiler den siste tiden, hva tenker du om dette nye verktøyet?

- Et viktig grunnlag ble lagt gjennom et harmonisert regelverk som er utgitt av WADA og som trådte i kraft 1.1.2010. Slike individuelle profiler kan anvendes til å avsløre brudd på regelverket uten at forbudte stoffer i en utøvers prøve er identifisert. Med en blodprofil måles effekten av et mulig inntak av et dopingmiddel

IDRETTSGREN	2007	2008	2009
Amerikansk fotball	58	43	44
Bandy	33	57	76
Basketball	71	88	100
Boksing	54	53	41
Bryting	49	57	68
Sykkel	175	179	160
Fotball	249	188	189
Frøidrett	213	177	238
Håndball	112	128	161
Ishockey	115	91	126
Kampidretter	146	128	164
Orientering	46	62	107
Padle	65	73	95
Ro	58	51	33
Ski	330	318	385

Sjekk antall 2009-tester i din idrett

Idrettsbygda Voss med Ren satsing

Norsk Tippings virksomhet finansierer antidopingarbeidet i norsk idrett.

NORSK TIPPING

>> Forts. neste side

eller anvendelse av en dopingmetode, også når stoffet ikke lenger kan påvises i noen kroppsvæsker. Når et sett med avvikende prøveresultater hverken kan forklares gjennom spesielle fysiologiske tilstander eller et sykdomsbildet, kan en utøver sanksjoneres på grunnlag av en evaluering av et ekspertpanel.

5. Hva er den største utfordringen med tanke på blodprofiler?

- Jeg vil nevne to utfordringer:

- Å bevise at et forbudt stoff ble brukt idet man evaluerer individuelle profiler, gir ikke noe entydig ja/nei-svar. Derfor spiller det foreslåtte ekspertpanelet en meget viktig rolle.
- Globalt antidopingarbeid kan bare dra nytte av profilene når mange nasjonale antidopingbyråer og internasjonale særforbund anvender denne metoden.

6. Hvordan ser du på behovet for utøverinformasjon?

- Mange dopingmidler kan bare påvises når kontrollen gjennomføres kort tid etter inntak av et forbudt stoff. Uten overraskende uanmeldte tester ville dopingkontroller bare være en farse. Derfor må antidopingorganisasjonene ha tilstrekkelig informasjon om hvor utøveren befinner seg.

7. Hva mener du er den største utfordringen det globale antidopingarbeidet står overfor?

- Fra et laboriereståsted er det en stor utfordring at mange forskningsmiljøer utvikler nye potente legemidler med potensial for et

På plass i Vancouver.

mulig dopingmisbruk. Dermed kreves store ressurser, ekspertise og kompetanse for å skaffe solide analytiske bevis.

8. Hva slags rolle har de olympiske leker som en pådriver for antidopingarbeidet?

- Rollen blir desto større jo mer antidopingarbeid som er forankret i holdningene til IOC's representanter og i IOC's regelverk. Innen begge områdene kan jeg konstatere betydelig fremgang i løpet av de siste 16 årene hvor jeg har kunnet følge med fra nært hold.

9. Hva er det viktigste bidraget til et rent og rettferdig OL?

- En effektiv dopingkontroll før og under de olympiske lekene er et viktig bidrag. Men vi får ikke et mer rettferdig og rent OL før flest mulig

land og forbund har etablert et effektivt antidopingarbeid som fungerer 365 dager i året.

10. Hvilken olympier beundrer du mest?

- Ole Einar Bjørndalen kommer nok veldig høyt på denne listen.

Peter Hemmersbach

- Doktorgrad i kjemi og utdanning som idrettslærer.
- Startet i 1985 oppbygging av et antidopinglaboratorium i Norge, som ble IOC-akkreditert i 1988.
- Siden 1991 leder av nåværende Norges laboratorium for dopinganalyse ved Oslo universitetssykehus.
- Medlem i IOC Medical Commission Games Group. Også medlem av antidopingkommisjonene i det europeiske friidrettsforbund, internasjonalt sykkelforbund og internasjonalt bobforbund.

Smutthullene til doperne tettes

Vi står på startstreken til et nytt OL. Det betyr automatisk at fokuset rettes mot antidopingarbeidet. Det er vi glad for. Olympiske leker er en pådriver for antidopingarbeidet.

Men på et område skulle vi gjerne sett at antidopingarbeidet hadde kommet lenger foran Vancouver. NIF rettet for et år siden et skriv til WADA der de påpekte viktigheten av å intensivere arbeidet med blodprofiler fram mot Vancouver-OL. Etter at WADA før jul vedtok retningslinjer for bruk av biologiske pass, har vi kommet et godt stykke lenger.

Neste gang det skal arrangeres et vinter-OL tar vi det for gitt at alle som driver utholdenhetsidrett har en blodprofil. Det er fullt mulig å kreve at alle utøvere som deltar i internasjonale konkurranser, for eksempel OL, skal ha en blodprofil. WADA må vise vei med faglig tyngde, mens IOC setter vilkårene for deltakelse. Jeg mener dette ville vært et viktig skritt på veien til en renere og mer rettferdig idrett.

Det er dessverre fortsatt slik at man kan slippe unna med juks, men det blir stadig vanskeligere for de som vil ta en snarvei til topps. Blodprofiler, nye analysemetoder, et økt fokus på uanmeldte og målrettede kontroller og en antidopingbevegelse som vokser internasjonalt, gjør at vi står sterkere enn noen gang i kampen mot doping innen idretten.

Jeg gleder meg til OL, i forvisning om at smutthullene til doperne tettes steg for steg.

*Anders Solheim
Daglig leder*

Økning i antall dopingtester

Stiftelsen Antidoping Norge tok 2835 dopingprøver i det nasjonale dopingkontrollprogrammet i 2009.

Planlegging, gjennomføring og oppfølging av dopingkontroller er en hovedoppgave for Antidoping Norge. I fjor tok Antidoping Norge 2835 dopingprøver av norske idrettsutøvere, mot 2569 året før.

- Vi er godt fornøyd med det antall kontroller og prøver vi fikk gjennomført i 2009, selv om antall prøver i seg selv ikke er det viktigste. Vel så viktig er det at planleggingen bak og kvaliteten på prøvene er best mulig, sier Anders Solheim, daglig leder i Antidoping Norge.

Antall prøver er fordelt på 733 kontroller, hvilket innebærer et gjennomsnitt på 3,9 prøve pr kontroll.

En stadig større andel av de prøvene som tas er

blodprøver. Antidoping Norge har etablert blodprofiler på omtrent hundre norske utholdenhetsutøvere.

Fra 1. januar 2010 gikk arbeidet med blodprofiler inn i en ny fase etter at Verdens antidopingbyrå (WADA) før jul fastsatte retningslinjene for bruken av biologiske pass.

- Blodprofiler er et viktig framskritt for antidopingarbeidet. Fra nå vil en blodprøve kunne inngå i en dopingsak med en unormal blodprofil. Blodprofiler er dessuten et viktig verktøy for å drive målrettet testing, sier Anders Solheim.

I 2009 ble det tatt 428 blodprøver, mot 310 året før. Av de 2835 prøvene som ble gjennomført i 2009 ble 385 tatt i ski, 238 i friidrett og 189 i fotball.

Utenfor det nasjonale kontrollprogrammet tok Antidoping Norge 455 urinprøver, 70 blodprøver og 595 alkoholtester.

IDRETTSGREN	2007	2008	2009
Amerikansk fotball	58	43	44
Bandy	33	57	76
Basketball	71	88	100
Boksing	54	53	41
Bryting	49	57	68
Sykkel	175	179	160
Fotball	249	188	189
Friidrett	213	177	238
Håndball	112	128	161
Ishockey	115	91	126
Kampidretter	146	128	164
Orientering	46	62	107
Padle	65	73	95
Ro	58	51	33
Ski	330	318	385
Skiskyting	109	116	132
Skøyter	71	88	111
Styrkeløft	166	135	136
Svømming	82	88	116
Triathlon	*	*	33
Vektløfting	75	69	46
Volleyball	38	50	62
Andre idretter	281	330	212
TOTAL ANTALL	2596	2569	2835

Oversikt over antall urinprøver og blodprøver siste tre år.

	2007	2008	2009
Urinprøver	2413	2259	2407
Blodprøver	183	310	428
TOTAL ANTALL	2596	2569	2835

Trækker til med REN SATSING I VOSS

Nylig gjennomførte Fotballklubben Voss, Voss Sykleklubb og Voss Idrottsråd Rent Idrettslag. Nå vil idrettsrådet løfte antidoping på agendaen i kommunen.

Over 270 idrettslag har nå gjennomført Rent Idrettslag, et samarbeidsprosjekt mellom Antidoping Norge, NIF og Norsk Tipping. Tre av de som har registrert seg i starten av dette året er Fotballklubben Voss, Voss Sykleklubb og Voss Idrottsråd. Fra før har også Voss Frestyleklubb utviklet sin egen antidopingplan gjennom dette konseptet.

- En så stor og betydelig idrettskommune bør ha et tydelig standpunkt til antidoping, sier leder i Voss Idrottsråd, Heidi Olsen Nedkvitne.

I Voss ligger VM- og OL-medaljene strødd rundt på hyller og i premieskap. Kommunen med 14 000 innbyggere har nærmere hundre mesterskapsmedaljer.

- Du merker det overalt hvor du ferdes. Her er det idrettstradisjon og tidligere topputøvere uansett hvor man går, det være seg som foreldre i barnehagen eller i idrettsklubber. Det er en stor inspirasjon og gir idretten store muligheter til å påvirke holdninger, sier lederen av idrettsrådet.

Hun er selv mamma til tre tenåringer og hadde ikke all verdens kjennskap til dopingproblematikken før hun deltok på et informasjonsmøte med Antidoping Norge i Voss Sykleklubb tidlig i januar. Hun bestemte seg umiddelbart for å ta tak i dette.

- Over 40 idrettslag og organisasjoner er tilknyttet

Voss Idrottsråd. Mitt inntrykk er at det blir fokusert alt for lite på dette temaet, og derfor synes jeg det var viktig å løfte det fram i idrettsrådet.

Nå har hun invitert samtlige medlemmer til et informasjonsmøte som vil finne sted i løpet av våren. Dit ønsker hun også å invitere politi og ungdomsskole.

- Vi har fått gode tilbakemeldinger på dette initiativet. Vi er i den spede begynnelse, men det er der man må starte. Idretten spiller en viktig rolle i Voss, og idretten har derfor en sentral rolle som verdiformidler i lokalsamfunnet, også utover det som skjer akkurat på idrettsarenaen. At doping er et voksende problem også utenfor idretten gjør at det er kjempeviktig å få politi og skole på banen, sier Heidi Olsen Nedkvitne.

LES MER: www.rentidrettslag.no

NY I ANTIDOPING NORGE. Ivar Refsland (52) startet i jobben som avdelingsleder for administrasjon og støttefunksjoner i Antidoping Norge 1. februar. Refsland er ansatt i et toårig engasjement.

NY I STYRE. Randi Gustad er nytt styremedlem i Antidoping Norge. Styret består for øvrig av Jens Kristian Thune (leder), Inggard Lereim (nestleder), Ingrid Kristiansen (styremedlem) og Bjørn Christensen (varamedlem).

BESØK AV STATSRAÐEN. Kulturminister Anniken Huitfeldt besøkte Antidoping Norge i starten av februar. Der fikk hun et innblikk i stiftelsens virksomhet og arbeid.

NYE I PÅTALENEMNDA: Kåre Birkeland og Rigmor Solberg er nye i påtalenemnda. Carl Waaler Kaas kommer inn for Marianne Nordahl i meldepliktsrådet.

SETT PROMOVIDEONE? Karoline Dyhre Breivang (bildet, håndball) Erik Huseklepp (fotball), Gunn-Rita Dahle Flesjå (sykkel) og Tommy Jakobsen (ishockey) bidrar på Antidoping Norges nye promovideoer som er tenkt brukt på norske idrettsarrangement. Videoene er laget i samarbeid med NIF, Norsk Tipping og særforbund. [Se videoene her.](#)

Ingrid Bøe Jacobsen.

Foto: Privat

Triller gjennom Ren Utøver

Antidoping Norge får gode tilbakemeldinger på e-læringsprogrammet, både nasjonalt og internasjonalt.

Ren Utøver er utviklet av Antidoping Norge i samarbeid med det norske selskapet Transform Learning. Programmet som gjennom ni moduler gir elementær antidopingopplæring ble lansert våren 2009 og tas aktivt i bruk av stadig flere utøvere og særforbund.

Norges Cykleforbund har bedt alle landslagsutøvere om å ta seg gjennom programmet.

- Vi på landslaget fikk beskjed om gjennomføre Ren Utøver for å lære mer om antidoping og rutiner ved dopingkontroller. Det ble et krav, og vi måtte sende inn kursbeviset som bekreftelse på at vi hadde gjort det. Jeg synes det var veldig greit å ha gjennomført og synes jeg kan mye mer om antidoping og dopingkontroller nå enn før, sier Halden-jenta Ingrid Bøe Jacobsen (18).

I tillegg til at nærmere to tusen har testet den norske versjonen, har internasjonale særforbund som skiskyting, volleyball, friidrett og sykkel lansert sine egne versjoner av [Ren Utøver](#), på engelsk kalt Real Winner.

NY AVTALE. Antidoping Norge har signert en avtale med Det frivillige Skyttervesen (DFS). DFS ønsker gjennom avtalen å bidra til at medlemmer tar aktivt standpunkt mot doping. Avtalen innebærer blant annet dopingkontroller.

PRESSESEMINAR. Antidoping Norge og Norges laboratorium for dopinganalyse inviterte pressen til seminar i forkant av vinter-OL i Vancouver. Der ble det fokusert på blant annet blodprofiler og utfordringene knyttet til antidopingarbeidet. Godt oppmøte og gode tilbakemeldinger.

Antidoping Norges støttespillere:

Bli støttespiller for Antidoping Norge!

Kontakt: Frode Hestnes
frode.hestnes@antidoping.no / Tlf.: 924 45 529